

Årsrapport 2023 Bolag

Liseberg AB

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	6
2.1.3	Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	7
2.2.1	Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.	7
2.2.2	Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön. 7	
2.2.3	Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.....	7
2.2.4	Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.	8
2.2.5	Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.	8
2.2.6	Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.	8
2.2.7	Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.....	9
3	Övrig uppföljning till kommunstyrelsen	10
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	10
3.1.1	Väsentliga personalförhållanden	10
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	10
3.2	Ekonomisk uppföljning	11
3.2.1	Analys av årets utfall	11
3.2.2	Resultat per affärsområde/dotterbolag eller motsvarande	12
3.2.3	Investeringsredovisning.....	13
3.2.4	Bokslut	13
3.2.5	Lån och lånetak.....	14
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	14
3.3.1	Kommunalt ändamål och befogenheter	14
3.3.2	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	15

3.3.3	Kundorienterad kvalitetsledning	16
3.3.4	Uppföljning av projekt inom gröna obligationer	16
3.3.5	På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?	17
3.3.6	Övriga beslut och/eller uppdrag	18
4	Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB	19
4.1	Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat.....	19
4.2	Utfall och kommentar avkastningskrav.....	19
4.3	Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.....	20
5	Styrinformation till styrelsen	21
6	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige	22
6.1	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (begränsad kommentar)	22
6.2	Redovisning av styrelsens egna uppdrag	23

Bilagor

Bilaga 1: Barnbokslut 2023 Liseberg AB

1 Sammanfattning

Parken har under 2023 tagit emot 2,3 miljoner gäster inklusive besökare till Lisebergsteatern, Rondo och övriga events i parken. Det är en minskning med 0,2 miljoner gäster jämfört med 2022. Orsaken till ett färre antal gäster är en kombination av det ovanligt dåliga vädret i sommar samt den allmänna ekonomiska osäkerheten. Den tragiska olyckan på Gröna Lund i juni kan också ha förstärkt denna effekt. De gäster som besöker parken väljer dessutom att spendera mindre pengar under sitt besök och totalt ger det en intäktsminskning i parken jämfört med föregående år på cirka 10%.

Till premiär av sommarsäsongen 2023 slutfördes det nya området *Luna Park* med att attraktionen *Luna* öppnades. Attraktionen är en så kallad *Family Boomerang* och fick ett bra mottagande. Under Halloween utökades det nya skräckområdet *Demonernas Skugga* och den ambulerande attraktionen *Haunted Mansion* besökte återigen parken. I samband med Halloween hade även biofilmen *Karusell* premiär, en skräckfilm inspelad på Liseberg av Scandinavian Content Group med Liseberg AB som medproducent. Under Jul på Liseberg öppnade *Vintermarknaden*, ett nytt område med flertalet julbodas, servering, isbana och skridskouthyrning.

Totalt såldes 104 887 biljetter till de 15 konserter som genomfördes på Stora Scenen. Utöver det har Lilla Scenen haft 48 konserter, inklusive dansbandskvällar och pensionärsdans. Säsongen innehöll även ett flertal events varav exempelvis *Klubb Karusell* var en mycket lyckad satsning. 2023 firade även Liseberg sitt 100-årsjubileum vilket uppmärksammades stort i parken, i kommunikation samt i ett firande tillsammans med Lisebergs medarbetare.

I april 2023 öppnade Liseberg Grand Curiosa Hotel. Totalt har 208 626 logigäster besökt hotellet vilket motsvarar en beläggning på i genomsnitt 54%.

Genomsnittliga priser låg 45% över Storhotellsgruppen i Göteborg och generellt erhåller hotellet höga till mycket höga omdömen från besökande gäster.

Campingverksamheten gör ett bra år trots att vädret under högsäsongen varit ogynnsamt. Beläggning var i genomsnitt 59% (61%) och med en prisnivå som genomsnittligt varit 9% högre än föregående år.

Jubileumsprojektet fortskrider enligt plan. Mot bakgrund av de relativt stora prisökningarna på framförallt byggrelaterade kostnader har projektbudget och gällande prognos indexjusterats med entreprenadindex E122 och KPI. Projektet ligger per årsskiftet i linje med indexjusterade budgetar.

Liseberg ser en fortsatt stor utmaning i rekryteringen av ett antal yrkesgrupper, främst inom restaurang och teknik, men även tjänster inom städ och övriga hotelltjänster. Under 2023 har sjukfrånvaron minskat från 5,6% till 4,3%. Fokuserat arbete med att stärka chefers och arbetsledares verktyg till dialog med medarbetare kring sjukskrivning och hälsa har gett resultat.

I övrigt är det Lisebergs bedömning att verksamheten har varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget samt att Liseberg fullgjort sitt uppdrag enligt ägardirektiv och affärsplan.

2 Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Brand Equity Index (BEI)	70		68

Liseberg använder sig av två effektmål, Net Promotor Score (NPS) och Brand Equity Index (BEI). NPS är affärskänslig information och nyckeltalet kommer därför inte att redovisas explicit utan endast trenden i nyckeltalet kommenteras nedan.

Liseberg använder sig av två effektmål, Net Promotor Score (NPS) och Brand Equity Index (BEI). NPS är det mått Liseberg använder för att mäta gästnöjdhet. Nivån på NPS har nått upp och överstigit de ambitiösa mål som sattes inför 2023, vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Fokus på gästnöjdhet, förstärkning av den gästnära organisationen samt ett mindre antal gäster parken är de huvudsakliga orsakerna bakom den positiva utvecklingen i nyckeltalet.

BEI mäts vartannat år och senaste mätningen genomfördes i augusti 2023. Den mätningen visar att Liseberg fortfarande har branschens starkast varumärke i förhållande till sina konkurrenter. Dock ser vi en minskning jämfört med tidigare mätning som är ett resultat av många olika faktorer bland annat effekter på hela kategorin som följd av Gröna Lund-olyckan och en ökad priskänslighet.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	2021	2022	2023
Antal capitagäster (tusen)	1447	2279	2165
Omsättning (Mkr)	879,0	1371	1413
Personalkostnad (% av nettoomsättning)	41,4	34,7	44,5
Rörelsemarginal (EBITA)	18,4	16,9	neg

Antalet gäster i parken minskar på grund av en kombination av det ovanligt dåliga vädret i sommar samt den allmänna ekonomiska osäkerheten. Den tragiska olyckan på Gröna Lund i juni kan också ha förstärkt denna effekt. Av samma anledning minskar omsättningen och rörelsemarginalen.

Personalkostnaden i % av nettoomsättningen ökar med 10 procentenheter jämfört med året innan som ett resultat av att en stor del av personalkostnaderna är fasta eller halvfasta i relation till omsättningen.

För ytterligare kommentarer på det ekonomiska utfallet se även punkt 3.2.1 Utfall till och med perioden nedan.

För kommentarer, se under punkt 3.2.1 nedan.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Orsak till att avvikelser uppstått
På grund av i huvudsak väder och det allmänna ekonomiska läget minskade Lisebergs besöksantal med 10% mot budget.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Inga konsekvenser.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Försiktig planering inför kommande verksamhetsår.
Ekonomiska konsekvenser
Verksamheten går med underskott under 2023.
Vidtagna åtgärder
Ett omfattande sparpaket genomfördes under andra halvan av verksamhetsåret med fokus på att minska driftskostnader och kostnader för säsongspersonal.

2.1.3 Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen

Intraservice fakturerar Liseberg för Kommungemensamma tjänster. I juli 2022 ökade denna fakturering från budgeterat 1,4 Mkr till 3,0 Mkr på årsbasis, en ökning med 1,6 Mkr, eller +116%. För 2023 uppgick totalt fakturerat belopp till 3,1 Mkr. Orsaken till ökningen är att Intraservice ändrat fördelningsnyckel på ett för Liseberg mycket ofördelaktigt sätt där säsonganställda inkluderas i beräkningen - anställda som inte på något sätt har relation till de tjänster Intraservice tillhandahåller. Dessutom nyttjar Liseberg för närvarande endast en mycket liten del av de kommungemensamma tjänsterna då Lisebergs komplexa affär kräver att flertalet av dessa tjänster hanteras av Liseberg själv. Därmed bär Liseberg en oproportionerligt hög andel av kostnaderna för de kommungemensamma tjänsterna, utan att dessa används av bolaget. Detta har i flera möten och i övrig kommunikation påtalats för Intraservice utan resultat. Liseberg har därför inte betalat de fakturor som Intraservice ställt ut. Till och med december 2023 uppgår fakturerat ej betalt belopp till 5,1 Mkr. Liseberg vill därför att utestående fakturor krediteras och att en ny och juridiskt hållbar fördelningsnyckel fastställs.

Som en del i Jubileumsprojektet uppför Lisebergskoncernen ett upplevelsehotell (Liseberg Grand Curiosa Hotel) och en vattenvärld (Oceana) söder om Lisebergsparken. Projektet drivs i Liseberg AB:s helägda dotterbolag AB Liseberg Skår 40:17. Som en konsekvens av att hotellet inte varit i drift hela året kommer hyresintäkterna inte att täcka räntekostnaderna för hotellfastigheten. Samtidigt har uppförandet av Oceana fortskridit och därmed ytterligare ökat räntebelastningen under innevarande år. För att tillfälligt överbrygga underskottet i dotterbolaget och undvika ett negativt eget kapital behöver dotterbolaget kapitaliseras. Detta sker helt inom Lisebergskoncernen genom att Liseberg AB lämnar ett koncernbidrag till AB Liseberg Skår 40:17 och påverkar således inte koncernens resultat eller finansiella ställning. Hemställan från Liseberg AB om att lämna kapitaltillskott till AB Liseberg Skår 40:17 om max 60 mkr tillstyrktes vid styrelsesammanträdet i Göteborgs Stadshus AB den 11 december, 2023. Ärendet är överlämnat till kommunstyrelsen för vidare beredning.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.

Någon samverkan med huvudansvarig har inte skett.

Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads program för en jämlik stad. Lisebergs bidrag till målet sker primärt ur ett medarbetarperspektiv. I rekrytering av medarbetare strävar vi efter att dessa ska spegla samhället i stort vad gäller till exempel kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Detta bidrar till att skapa jämlika livsvillkor och ger förutsättningar för ett jämlikt inträde på arbetsmarknaden. Liseberg är ofta det första steget in i en yrkeskarriär. På arbetsplatsen skapas också förutsättningar för delaktighet, inflytande och tillit.

2.2.2 Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Någon samverkan med huvudansvarig har inte skett.

Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads program för en jämlik stad. Lisebergs bidrag till målet sker primärt ur ett medarbetarperspektiv. Årligen genomför Liseberg en medarbetarundersökning inom ramen för Great Place to Work. Många av frågorna rör jämlikhet och likabehandling där Liseberg får svar på hur verksamhetens medarbetare uppfattar arbetsplatsen och hur de behandlas. Detta följs över tid och ingår i Lisebergs organisationsutveckling. Exempel på frågor som ställs är:

- Medarbetare behandlas likvärdigt oavsett sexuell läggning,
- Medarbetare behandlas likvärdigt oavsett kön,
- Medarbetare behandlas likvärdigt oavsett funktionsnedsättning.

Undersökningen visar att mer än 90 % av alla medarbetare anser att påståendena alltid eller nästan alltid är sanna.

2.2.3 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Liseberg samverkar med Miljö- och klimatnämnden genom deltagande i nätverk och samverkansträffar som initieras av nämnden.

Liseberg bedriver ett aktivt och ambitiöst klimat- och miljöarbete. Vår ambition är ha så liten klimatpåverkan som möjligt. För att uppnå detta mål beräknar vi verksamhetens klimatutsläpp samt identifierar och genomför åtgärder som minskar vår klimatpåverkan. Lisebergs klimatbokslut 2022 finns publicerat på hemsidan och klimatbokslut 2023 kommer publiceras på samma plats inom kort.

Länk: Hållbarhet – Idag och i framtiden – Liseberg är till för alla

2.2.4 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

Någon samverkan med huvudansvarig har inte skett.

Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads program för attraktiv medarbetare. Liseberg har som mål att vara en av Sveriges bästa arbetsplatser. Detta innebär att Liseberg vill erbjuda bästa möjliga arbetsplats för verksamhetens medarbetare och vara en attraktiv arbetsgivare för att attrahera framtida medarbetare. För att nå målet är det viktigt att veta vad verksamhetens medarbetare har för uppfattning. Därför genomför Liseberg årligen en medarbetarundersökning inom ramen för Great Place to Work. Mätningarna har gjorts med detta verktyg sedan 2015. 85 % av alla medarbetare har svarat att de sammantaget tycker att Liseberg är en mycket bra arbetsplats.

2.2.5 Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

Någon samverkan med huvudansvarig har inte skett.

Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare. Liseberg arbetar aktivt med att minska sjukfrånvaron och ohälsa relaterad till arbetet. Lisebergs samlade sjukfrånvaro har under året uppgått till 4,31%

2.2.6 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Liseberg samverkar med nämnden inköp och upphandling genom deltagande i nätverk, avtalsgrupper, kategoriteam, kategoriråd och strategigrupper. Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas.

Liseberg har en central inköpsfunktion med ett tydligt ansvar för Lisebergs totala inköpsstrategi. Inköpsfunktionen består av en utpekad inköpsansvarig, inköpsspecialister och inköpare. Liseberg är inte anslutna fullt ut till de kommungemensamma IT-systemen. Detta innebär att stödsystem för inköpsprocessen saknas i vissa avseenden. Det innebär också att stadens utbildningar för beställare, inom direktupphandling och upphandling inte blir helt tillämpliga för medarbetare på Liseberg eftersom systemen inte kan användas på samma sätt på Liseberg som för ett bolag som är anslutet till de kommungemensamma systemen. Liseberg genomför dock interna utbildningar som är anpassade för medarbetare i bolaget. Inköp och upphandlingsprocessen förväntas bli mer effektiv när Proceedo (inköpssystemet) kan användas fullt ut och då Liseberg kan ansluta sig till de stödjande system för inköpsprocessen som nämnden för inköp och upphandling just nu upphandlar.

Liseberg ställer hållbarhetskrav i samtliga annonserade upphandlingar. Kraven utformas med utgångspunkt i stadens styrdokument. Inför varje upphandling görs en analys av vilka krav som kan och bör ställas. Stöd tas även av Upphandlingsmyndighetens kriterietjänst för utformning av hållbarhetskrav.

2.2.7 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Någon samverkan med huvudansvarig har inte skett.

Liseberg bidrar till målet med stöd av vad som framgår av Göteborgs Stads plan för digitalisering.

Sedan några år tillbaka pågår en omfattande generationsväxling vad gäller IT system på Liseberg. De system som uppgraderas eller byts ut rör både system som hanterar interna processer inom bolaget men också system som berör besökarna till Liseberg som destination. Syftet med IT-projekten som rör interna processer är att öka effektiviteten och kvaliteten med tydliga nyttohemtag inom varje deluppdrag. En tydlig processororienterad analys har gjorts innan och under implementationen för att en sömlös användning av systemen ska kunna säkerställas. Syftet med ett av de större IT-projekten som berör besökare till Liseberg är att säkerställa en smidig gästresa genom systemen oavsett om gästen ska besöka Lisebergsparken, Liseberg Grand Curiosa Hotel eller Oceana vattenvärld.

3 Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Väsentliga personalförhållanden

	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro (%)	4,62	5,60	4,31
Bolagsextern personalomsättning (%)	3,0	11,0	26,8
Antal årsarbetare	776	1158	1265

Under 2023 har sjukfrånvaron minskat. 2022 såg Liseberg en tydlig effekt av FHM och sjukvårdens uppmaning att stanna hemma vid minsta symtom, vilket skapade en osäkerhet hos många medarbetare och chefer när man skulle sjukskriva sig. I år har Liseberg arbetat med att stärka chefers och arbetsledares verktyg till dialog med medarbetare kring sjukskrivning och hälsa och att uppmaningen att stanna hemma vid förkylningssymtom inte gäller längre.

Personalomsättningen har fortsatt att öka. Personalrörligheten är särskilt stor på Lisebergs nyöppnade hotell. För många av de yrken som återfinns på hotellet och inom Restaurang är arbetsmarknaden fortfarande god och det finns gott om jobbomöjligheter för kvalificerad personal.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Medarbetarna är Lisebergs viktigaste resurs och förmågan att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare som delar företagets värderingar är nyckeln till att kunna erbjuda verksamhetens gäster en god upplevelse.

Liseberg ser en fortsatt stor utmaning i rekryteringen av ett antal yrkesgrupper, främst inom restaurang och teknik, men även tjänster inom Housekeeping (Städ) och övriga tjänster på Liseberg Grand Curiosa Hotel. En god arbetsmarknad anses vara den främsta orsaken, samt att ett stort antal medarbetare har lämnat besöksnäringen under pandemin. Situationen ställer höga krav på Liseberg som arbetsgivare att både utveckla sitt erbjudande för medarbetare och att positionera arbetsgivarvarumärket för att inte tappa attraktionskraft på den arbetsmarknad där aktörerna blir allt mer medvetna och kritiska.

Under året har också försörjningskravet för medborgare från tredje land med arbetstillstånd kraftigt höjts, vilket redan fått och kommer att få stora konsekvenser för Lisebergs möjligheter att kompetensförsörja delar av verksamheten, framför allt inom yrken som Housekeeping/Städ. Kravet på försörjning överstiger de kollektivavtalade lönerna. De nya reglerna ställer också stora krav på Lisebergs vad

gäller hantering av arbetstillstånd och kontakter med Migrationsverket.

När det gäller säsonganställningar, där de flesta kandidater är från åldersgruppen 18-20 år, har Liseberg ett något lägre söktryck än tidigare år. Numera pågår säsongrekryteringen under stor del av året för att möta den ökade rörligheten hos säsongsmedarbetarna även under pågående säsong.

Ett viktigt mål för Liseberg är att bli en av Sveriges bästa arbetsplatser och ett verktyg i detta arbete har sedan 2015 varit medarbetarenkäten Great Place To Work (GPTW). Detta är en internationell metod för att mäta medarbetares uppfattning om sin arbetsplats i fem dimensioner: trovärdighet, respekt, rättvisa, stolthet och kamratskap. Resultatet sammanfattas i ett så kallat Trust Index. När det gäller Trust Index så ökar Liseberg från 74 procent 2022 (72% 2021) till **78 procent 2023**. Det är det bästa Trust Index Liseberg har haft sedan mätningarna började. Resultatet är också högre än vårt branschindex på 67% och Sverigeindex i stort som landar på 58%.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	1 437,9	1 602,2	-164,3	1 421,4	1 120,2
Kostnader	-1 455,3	-1 511,0	55,7	-1 181,4	-914,4
Rörelseresultat	-17,4	91,2	-108,6	240,0	205,8
Finansiella intäkter	3,3	0,0	3,3	0,4	285,1
Finansiella kostnader	-49,5	-14,8	-34,7	-19,4	-7,4
Resultat efter fin. poster	-63,6	76,4	-140,0	221,1	483,5

År 2022 ändrade bolaget redovisningsprincip avseende aktivering av ränta på pågående projekt. Bytet av princip från aktivering av ränta till löpande kostnadsföring har genomförts med hänvisning till de förändrade reglerna om räntebegränsningsavdrag. Syftet med ändringen är att harmonisera redovisningen med skattelagstiftningen.

Parken har under de tre säsongerna Sommar, Halloween och Jul på Liseberg tagit emot 2,3 miljoner gäster inklusive besökare till Lisebergsteatern, Rondo och övriga events i parken. Det är en minskning med 0,2 miljoner gäster jämfört med 2022. Orsaken till ett färre antal gäster är en kombination av det ovanligt dåliga vädret i sommar samt den allmänna ekonomiska osäkerheten. Den tragiska olyckan på Gröna Lund i juni kan också ha förstärkt denna effekt. De gäster som besöker parken väljer dessutom att spendera mindre pengar under sitt besök.

Nettoomsättningen uppgår till 1 438 Mkr, vilket är 164 Mkr under budget. Råvarukostnaderna minskar som ett resultat av färre antal gäster och besparingar i driftskostnader kompenserar till en viss del intäktsbortfallet, medan personalkostnaderna är mer trögrörliga. Utfallet 2023 visar med all tydlighet känsligheten i Lisebergs affärsmodell. Verksamheten måste kunna hantera stora variationer i antal gäster, kapacitetsbegränsningar, marknadsmässiga förflyttningar

och det allmänna konjunkturläget. Temporära intäktsbortfall kräver således snabba åtgärder på kostnadssidan. För att kunna hantera framtida volatilitet i intäkterna arbetar Liseberg för att öka flexibiliteten i kostnadsmassan, men också på att diversifiera intäktbasen ytterligare. Det är långsiktiga processer, som kommer ta tid att implementera.

I april 2023 öppnade Liseberg Grand Curiosa Hotel. Hotellet är ett tematiserat familjehotell med 457 rum, 2 restauranger, 2 barer och 1 café. Totalt har 208 626 logigäster besökt hotellet vilket motsvarar en beläggning under året på i genomsnitt 54%. Beläggningen har successivt ökat under året, allt eftersom hotellet har släppt på flera rum. RevPAR (Revenue per available room) uppgår till 1 047 kronor och tillsammans med restaurang- och övrig försäljning uppgår omsättningen till 201,2 miljoner kronor. Generellt erhåller hotellet höga till mycket höga omdömen från besökande gäster.

Campingverksamheten, som består av två anläggningar Lisebergsbyn och Askims camping, gör ett bra år trots att vädret under högsäsongen varit ogynnsamt. Beläggning har under året i genomsnitt varit 59% (61%) och med en prisenivå som genomsnittligt varit 9% högre än föregående år uppgår omsättningen totalt till 44,5 miljoner kronor (45,7).

Expansionen av Lisebergs verksamhet söder om parken genom uppförandet av Liseberg Grand Curiosa Hotel och Oceana, en tematiserat vattenvärld inomhus, fortsatte enligt plan under 2023. Projektet drivs genom dotterbolaget AB Liseberg Skår 40:17 och går under arbetsnamnet Lisebergs Jubileumsprojekt. Projektet har under 2023, och kommer även under 2024, att belasta koncernens resultat dels i form av uppstartskostnader för Liseberg Grand Curiosa Hotel och Oceana, dels i form av projektrelaterade kostnader, varav bland annat räntekostnader som inte aktiveras och avskrivs utan istället kostnadsförs löpande.

Mamma Mia! The Party gjorde sin sista säsong på Rondo 2023 med nära 50 000 gäster under året.

Sammantaget gör Lisebergskoncernen ett rörelseresultat under 2023 på -17,4 Mkr, vilket är 108,6 Mkr under budget. I årsbokslutet ändrade Liseberg redovisningsprincip avseende bokföring av räntekostnader relaterade till Jubileumsprojektet (dessa kostnadsförs numera löpande istället för att aktiveras i projektet), vilket inte speglats i budgeten. Inklusivt räntekostnaderna är resultat före skatt därmed 140,0 Mkr under budget och uppgår till -63,6 Mkr.

3.2.2 Resultat per affärsområde/dotterbolag eller motsvarande

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022	Bokslut 2021

3.2.3 Investeringsredovisning

3.2.3.1 Projektredivisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner

Benämning projekt enl. inv. plan, i mnkr	KF beslutat (ja/nej)	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Jubileumsprojektet (Hotellet)	Ja	1 274	1 198	1 223	2023 , kvartal 3
Jubileumsprojektet (Vattenparken)	Ja	1 245	1 061	1 290	2024 , kvartal 3

Jubileumsprojektet består av två större delprojekt, ett hotell och ett vattenland. Dessa två delprojekt rapporteras separat. KF beslutet är i 2016 års penningvärde. Mot bakgrund av projektets långa genomförandetid måste budget indexjusteras med entreprenad index E122 och KPI. Inklusiv indexjustering är projektets prognos totalt inom budget. I övrigt utvecklas projekten i enlighet med plan. Liseberg Grand Curiosa Hotel öppnade i april 2023 med en slutlig investeringssumma på 51 Mkr under indexerad budget.

Genom fastighetsreglering förvärvade Liseberg AB i oktober 1 379 kvm mark i anslutning till Korsvägen.

3.2.3.2 Sammanställning av moderbolagets/bolagets totala investeringar

Rapporterande bolag (mnkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Liseberg AB	355,6	397,2	215,3
AB Liseberg Skår 40:17	591,7	570,8	642,6
Liseberg Gäst AB	0,9	1,6	0,0

154 Mkr av budget/utfall har flyttats från AB Liseberg Skår 40:17 till Liseberg AB. Totalt utfall är 21,4 Mkr över budget. Orsaken är i huvudsak periodisering i Jubileumsprojektet.

3.2.4 Bokslut

Under 2023 tog Lisebergkoncernen, inklusive boendeanläggningarna, emot 2,7 miljoner gäster. Årets nettoomsättning i koncernen uppgick till 1 438 miljoner kronor (1 382) och resultat efter finansiella poster uppgick till -64 miljoner kronor (221). Avkastningen på eget kapital är negativt (15 procent). Koncernens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 150 miljoner kronor (549). Totala investeringar uppgick till 948 miljoner kronor (742) och är i huvudsak hänförliga till Jubileumsprojektet. Räntebärande lån, inklusive utnyttjad checkräkningskredit, uppgår till 2 424 miljoner kronor (1 629) och finansieras i huvudsak Jubileumsprojektet. Det egna kapitalet uppgår till 1 445 miljoner kronor vilket motsvarar en soliditet på 33 procent (42).

3.2.5 Lån och lånetak

Lån mnkr	Volym 31 dec 2023	Lånetak 2023	Volym 31 dec 2024	Beslutat lånetak 2024
Summa	2 424,2	2 700	2 720	2 900

Bolagets bedömning är att låneskulden innevarande år ej överskrider beslutat lånetak.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Kommunalt ändamål och befogenheter

Bolagets styrelse ska i anslutning till årsredovisningen/årsrapporten göra ett uttalande om verksamheten varit kompetensenlig och förenlig med de kommunalrättsliga principerna som gäller för verksamheten. Som utgångspunkt för denna bedömning beaktas vad som framgår av bolagsordning och ägardirektiv. Av Lisebergs bolagsordning framgår att "Det kommunala ändamålet med Liseberg är att, i bred samverkan med relevanta aktörer, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv destination att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar. Liseberg ska ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjes- och temaparksverksamhet, restaurang-, hotell-, och campingverksamhet samt fastighetsförvaltning."

Av Lisebergs ägardirektiv framgår bland annat att: "Lisebergsparken skall vara en av de ledande nöjesparkerna i Europa samt den självklara mötesplatsen i Göteborg och året runt erbjuda, göteborgare och tillresande gäster, nöjesupplevelser av hög klass. Liseberg ska med sin verksamhet bidra till att stärka Göteborg som destination, nationellt och internationellt. Liseberg ska vara en verksamhet i ständig förnyelse, och samtidigt värna sitt ursprung och sin historia. Liseberg ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande för koncernen och Staden som övergripande ägare. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för de olika delarna av verksamheten så att verksamheternas utveckling kan följas och värderas. Ägaren har som finansiellt krav på bolaget att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra relevanta aktörers jämförbara verksamheter. Lisebergs analys ska ske i enlighet med en balanserad branschjämförelse för hela verksamheten, samt uppdelat på relevanta affärsområden. För bolaget som helhet innebär ovanstående att den ekonomiska styrningen inriktas på att mätas på rörelsemarginal, beräknad enligt rörelseresultat efter avskrivningar/omsättning."

Den kommunala kompetensen avseende drift av turistanläggningar regleras i 2 kap kommunallagen samt i 4 kap 1 § lag om vissa kommunala befogenheter. Sammanfattningsvis kan sägas att drift av turistanläggningen Liseberg får bedrivas om anläggningen är av allmänt intresse, går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster och att turistanläggningen behövs för att främja turistväsendet inom kommunen. Lagen om vissa kommunala befogenheter ger alltså kommunen en utvidgad kompetens, vid sidan om den allmänna kompetensen, att bedriva turistanläggningar. Denna kompetens ger även kommunen befogenhet att tillhandahålla och driva turistanläggningar utan tillämpning av den så kallade lokaliseringprincipen. Det vill säga verksamheten som bedrivs behöver inte vara en direkt anknytning till kommunens område eller dess medlemmar.

Under 2023 har Liseberg Grand Curiosa Hotell öppnad som ett nytt affärsområde.

Totalt har destinationen Liseberg med nöjesparken, boendanläggningarna och arenor tagit emot cirka 2,67 miljoner gäster under 2023. Liseberg bidrar i betydande omfattning till att öka omsättningen inom handel, resor och boende i Göteborgsområdet det vill säga verksamheten har en stor turistekonomisk effekt. Den turistekonomiska effekten har tidigare estimerats till närmare 4 miljarder kronor årligen.

Tillresande turister kommer således kommuninnevärdarna i Göteborg till nytta genom den turistekonomiska effekt de skapar. Lisebergs verksamhet är därför av allmänt intresse och går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt bland annat göteborgarna och behövs för att främja turistväsendet inom kommunen. Driften av destinationen Liseberg anses alltså falla inom ramen för den kommunala kompetensen.

I nöjesparksbranschen är möjligheten att erbjuda ett integrerat boende, med tydlig koppling till besöksmålet, en mycket viktig del av verksamheten och affärsmodellen. Denna koppling är en tydlig trend över hela Europa, men även globalt, med båda nya och starkt integrerade nöjesparksdestinationer, som under de senaste åren har blivit en viktig del av Lisebergs konkurrensbild. Liseberg Grand Curiosa Hotell och vattenvärlden Oceana som öppnar under 2024 ligger helt i linje med denna trend.

Mot beaktande av vad som nu angetts bedömer styrelsen och den verkställande direktören att verksamheten varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt det ändamål som framgår av 3 § bolagsordningen och följt de principer för kommunal verksamhet som framgår av 2 kap kommunallagen samt 4 kap 1 § lag om kommunala befogenheter.

3.3.2 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Lisebergs arbete med intern kontroll ska, liksom övriga förvaltningar och bolags inom Göteborg Stad, utgå ifrån COSO:s ramverk – en internationell standard för intern styrning och kontroll.

För att säkerställa att tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer följs, ska Liseberg verka för en god intern styrning och kontroll. Vidare ska den interna kontrollen säkerställa att den finansiella rapporteringen och informationen i verksamheten är tillförlitlig.

Lisebergskoncernen har en gemensam anvisning där verksamhetens risker identifieras i samband med framtagandet av budget och planeringskonferenser för nästkommande verksamhetsår. Arbetet med riskanalys har delats upp i två delar, en del som avser riskanalys för verksamheten och en del som avser riskanalys för den finansiella rapporteringen. De risker som identifieras för verksamhetens olika områden fastställs sedan till en samlad riskbild där de kategoriseras enligt Lisebergs utvecklingsstrategier; Destinationsutveckling, Digital omställning, Framtidens arbetsplats, Hållbarhet, Varumärkesutveckling och Innovation & investeringar. I 2023 års internkontrollplan är Liseberg Grand Curiosa Hotel och Oceana bedömda enskilt och fastställda risker har hanterats i separata internkontrollplaner.

När riskanalysen är genomförd och en samlad riskbild är framtagen ska en åtgärdsplan tas fram och som beskriver vilka riskreducerande åtgärder som planeras och genomförs för att minska risken.

Utifrån den samlade riskbilden av analysen och som en del av Lisebergskoncernens arbete med att förbättra verksamheten, ska styrelsen även välja ut ett antal

riskområden som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår. Dessa utvalda riskområden antas i en internkontrollplan för att verifiera att riskreducerande åtgärder vidtas och fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Mot bakgrund av ovanstående processbeskrivning innebär det för styrelsen att årligen besluta om:

- Riskanalys och en samlad riskbild för kommande verksamhetsår
- Åtgärdsplan
- Internkontrollplan för kommande verksamhetsår

Kontrollerna i internkontrollplanen för 2023 har testats och utvärderats löpande under året och inga väsentliga felaktigheter har påträffats. Det sammanlagda resultatet av de tester som utförts enligt Internkontrollplanen visar att Liseberg har en god intern kontroll.

Liseberg har under de senaste åren arbetat fram och utvecklat den process som idag används för styrning, uppföljning och kontroll. Organisationen har system, struktur och kultur som tillåter en god intern kontroll och bidrar till ett riskmedvetande och en riskhantering i det dagliga arbetet. De risker och åtgärder som inkluderats i den årliga internkontrollplanen följs upp och granskas under året och då säkerställs också att dokumentationen är tillräcklig, samtidigt som uppföljningen i sig dokumenteras på ett betryggande sätt. Liseberg känner en trygghet i befintligt system för styrning, uppföljning och kontroll. 2023 års internkontrollplan har utvärderats och testats och inga väsentliga avvikelser har påträffats. Dock är det komplext att likrikta systemanvändningen över hela koncernen och under 2024 pågår utvärdering av vilken nivå riskerna skall identifieras på.

3.3.3 Kundorienterad kvalitetsledning

Liseberg genomför vid behov intressentanalyser och har identifierat de viktigaste intressentgrupperna. Dessa är besökande gäster, medarbetare, invånare i Göteborgs stad, ägare och intresseorganisationer, vilka alla är viktiga grupper som Liseberg bör ha en dialog med när det gäller utveckling av verksamheten.

Den allra största och viktigaste intressentgruppen är Lisebergs gäster (kunder). För att säkerställa att verksamheten möter gästerna behov och krav genomförs vanligtvis varje år ca 11 000 enkätundersökningar, där man får besvara frågor om hur man upplevt kvalitén på sitt Lisebergsbesök. Utöver dessa löpande enkäter sker dialog med våra gäster på andra sätt såsom kontakt i kundtjänst, gästservice och ute i verksamheten i övrigt. Resultatet av dessa enkäter och dialoger sammanställs och är en viktig parameter när förändringar och utvecklingsarbete genomförs och utgör också viktig input till den årliga affärsplan- och budgetprocessen, där såväl ägarens politiska mål som verksamhetens behov och intressentgruppernas synpunkter omhändertas.

3.3.4 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Kostnader

Projekt	Utfall 2023	Prognos 2024	Total budget
Liseberg Grand Curiosa Hotel	154	0	1 274

Mätetal Miljö

Projekt	Mätetal	Utfall 2023	Beräknat utfall 2024
Liseberg Grand Curiosa Hotel	Klimatpåverkan	2,1 kg CO2e	-
Liseberg Grand Curiosa Hotel	Energianvändning	55 kWh/m2	-

Prognos 2024 ännu ej tillgänglig

3.3.5 På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

Liseberg har som vinstdrivande bolag en inneboende strävan och självreglering efter effektiviseringar, även innefattande administration.

Mycket av bolagets administration kan vi inte påverka utan drivs av Göteborgs Stad. Dessa drivare är bland annat:

- Rapportering till Göteborgs stad
- Remisser och yttranden till Göteborgs stad
- Granskning av Stadsrevisionen
- Styrning från staden genom styrdokument, planer och program
- Offentlig upphandling
- Annan lagstiftning GDPR, miljö, arkiv, personal etc
- ISO certifiering, andra certifieringar (KRAV)
- Tillståndprocesser Deltagande i nätverk samverkan med staden etc.

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen – tvärt om

Åtgärder som kan göras för att minska administrationen:

- Välja att avstå från yttrande eller korta ner innehållet väsentligt
- Minska mängden styrdokument (bristande rådighet för Liseberg)
- Minska innehållet i skriftliga beslutsunderlag och föredra ärenden muntligt i högre utsträckning
- Minska dokumentation och öka muntlighet – försvårar dock uppföljning och bevis på att något faktiskt har skett.
- Avstå eller minska på deltagande i nätverk och samverkansträffar

En minskad konsultanvändning förväntas inte minska administrationen. Istället används konsulter restriktivt och endast då det är lönsamt, exempelvis när expertis kan behövas för att göra en uppgift snabbare än vad vi kan göra internt eller som ett verktyg för att avlasta interna resurser vid arbetstoppar i syfte att minska belastningen på egen personal.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing

3.3.6 Övriga beslut och/eller uppdrag

Inga övriga beslut eller uppdrag finns.

4 Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

4.1 Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Kassaflöde (mnkr)	Kassaflöde innevarande år	Kassaflöde föregående år
Löpande verksamhet	149,9	551,5
Investeringsverksamhet	-946,1	-861,5
Finansieringsverksamhet	795,6	309,5
SUMMA	-0,6	-0,5

Investeringsverksamheten är till största del hänförlig till Jubileumsprojektet.

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag	Objekt (fastighet/bolag)	Utfall 2023	Motpart (extern/kommun/Stadshuskoncernen)
Avyttring	Vindkraftverk	2 000	Tekniska Verken i Linköping Vind AB

4.2 Utfall och kommentar avkastningskrav

Enligt ägardirektivet skall Liseberg säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande. Ägarnas finansiella krav på bolaget är att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra relevanta aktörers jämförbara verksamheter.

Nedan sammanställning visar Lisebergs mål på avkastning och soliditet samt utfall för 2023. För bakgrund till utfall i rörelseresultatet vänligen se avsnitt 3.2.1

Soliditeten vid årets utgång är under det långsiktiga målet. Orsaken är att pandemin slog hårt mot bolagets soliditet, att bolaget har ökat upplåningen för att finansiera Jubileumsprojektet samt årets negativa resultat. Soliditetsmålet beräknas vara uppnått senast 2030.

	KONCERNEN	NÖJESPAR K	HOTEL L	VATTENPAR K	CAMPING & STUGOR
Rörelse / vinstmarginal	>10%	8-10%	8%	0%	15-20%
Utfall	neg.	4%	neg.	n/a	24%

	KONCERNEN	NÖJESPAR K	HOTEL L	VATTENPAR K	CAMPIN G & STUGOR
Soliditet	50-60%				
<i>Utfall</i>	33%				

4.3 Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.

Några ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc. finns inte att återrapportera.

5 Styrinformation till styrelsen

6 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige

6.1 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (begränsad kommentar)

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bedriva ett digitalt effektiviseringsarbete under hela planperioden.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2020 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Tertial 3 2022 2023-01-20</p> <p>Medarbetarna har informerats genom intranätet.</p>
<p>Kommunstyrelsen hemställer till samtliga nämnder och bolag att sammanställa vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter har inneburit för verksamheterna. Samtliga nämnder och bolag ska även redovisa verksamheternas prognoser på kostnadsutvecklingen för direkta kostnader som är kopplade till flyktingmottagandet. Uppföljningen ska redovisas i samband med delårsrapport per mars för Staden.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Hemställan</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Tertial 3 2022 2022-09-28</p> <p>Bolaget har redogjort för uppdraget i samband med delårsrapporten för mars. Rapporten behandlades i styrelsen 2022-05-23.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Idrotts- och föreningsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Got Event AB, Liseberg AB och Göteborgs Hamn AB, stadsfastighetsnämnden, Higab AB, Älvstranden Utveckling AB samt stadsmiljönämnden får i uppdrag att identifiera objekt i sin egen verksamhet som ska stängas av vid meddelande om risk för manuell förbrukningsfrånkoppling från Svenska kraftnät. Uppdraget ska vara slutfört senast 31 oktober 2023.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Tertial 2 2023 2023-09-11</p> <p>Återrapporteras till styrelsen på styrelsemöte den 18 september 2023.</p>

6.2 Redovisning av styrelsens egna uppdrag